

Dålig information om naturtyper, areal och konsekvenser

Sammanfattning: Artdatabankens referensarealer (viktigast taiga), dvs. det behov av naturtyper som enligt artdatabankens tolkning (=EUs krav) är svårfunnen, och inte spridd. Den för svenskt skogsbruk viktigaste informationen har inte nått ut.

Jag har noterat att artdatabankens analyser av skogens naturtyper beträffande de ställningstaganden som ger de största konsekvenserna (det i särklass viktigaste är referensareal för western taiga) inte tycks ha nått ut. Det verkar knappast känt hos relevanta skogliga aktörer eller i övrigt. Detta brev berör *inte* arter eller kravet på totalt t ex 20 procent skyddad skog (annat än ur kunskapspridningssynpunkt) eller det ohanterliga i den uppsjö av olika krav för naturskydd av svensk skog från en mångfald dåligt samordnade källor.

Skogens naturtyper och dess referensarealer nämns mycket sällan (om överhuvudtaget).

Naturtyper, deras beteckningar och arealer är fundamentalt för gynnsam bevarandestatus. Men om det betraktades som något att ta hänsyn till borde det nämnas i olika organ. "Naturtyp" eller deras arealer verkar inte speciellt erkänt i skogliga sammanhang. Fyra färskare exempel från "skogliga" aktörer: 1) I riksskogstaxeringen rapport Skogsdata 2014 med tema biodiversitet så nämns inte taiga. 2) I skogsstyrelsens årsrapport 2013 (100 sid) nämns "naturtyp" endast en gång, bara i den inledande målbeskrivningen. 3) Inte ens Naturvårdsverket nämner taiga i rapporten "Bevarande av biologisk mångfald – instrument" ... från 2012 eller 4) artdatabanken i "Tillståndet i skogen" ArtDatabanken rapport 9. Det är ursäktligt för skogsbruket att det inte förstått bättre att mer taiga är utomordentligt viktigt, när ArtDatabanken inte ens nämner taigans värde i sin publicering riktad direkt till skogssektorn. Inte heller den skogliga allmänheten är rimligt informerad, jag kunde inte hitta referensarealen för taiga vid sök i någon av följande organ: Tidningen Skogen; Skogsstyrelsen; Tidningen Skogseko, LRF-Skog, Skogsindustrierna, de viktigaste dagstidningarna DN och SvD eller Google. [Det finns massor med exempel.](#)

Enda sättet att hitta referensareal taiga verkar vara att gå till "detaljdokument" hos Naturvårdsverket eller Artdatabanken (Arter & naturtyper i habitatdirektivet – bevarandestatus i Sverige 2013; svårrefererad rapport utan nummer), men där var det - banne mig – inte lätt att hitta bland röda bluppar,

kryptiska kolumner och ett stort antal brutna rader med hänvisningar kors och tvärs.

Det väsentliga är att "budskapet" inte gått fram på ett sätt som tillnärmelsevis närmar sig betydelsen av de resultat artdatabanken producerat. Häng inte upp er på om jag bommat någon detalj i lägesbeskrivningen. En på utsändningslistan har troligen redan kollat vad som kommit från artdatabanken.

Jag har den surrealistiska känslan att det bara är jag som "vet" att EU (=artdatabanken) **kräver att åtta procent av Sveriges skogsmark konverteras till taiga** till 2020, och dessutom att arbetet skall vara slutfört eller inlett *senast* 2015. En sådan konsekvens kan givetvis inte vara ett argument emot en tydligare publicering av referensarealen. Att viktiga forskningsresultat är obekväma är *inte* ett argument emot deras spridande i lättillgänglig form. Att åtta procent av Sveriges skogsmark måste konverteras till taiga är **troligen det enskilt viktigaste markanvändningsrelaterade resultatet som någonsin presenterats vid SLU!!** Resultatet är att gynnsam bevarandestatus fordrar att 15 procent av skogsmarken är taiga varav 7 procent finns (uttryckt i arealer). Att EUs lagstiftning kräver att det tillkommer 8 procent taiga framstår som självklart, när man väl hittat resultaten. (Årtalen avser "levande skogar" med etappmål.)

Skogsbrukets aktörer hålls omedvetna

Art- och habitatdirektivet kräver på basis av artdatabankens rapport att 15% av Sveriges skogsmark skall vara taiga. Detta fordrar att 8% av den nuvarande skogsmarken omvandlas till taiga från någon annat. Jag har kommunicerat med ett antal skogliga personer, som borde varit insatta i art- och habitat direktivets konsekvenser, och som rimligen borde reagerat på att behovet skulle bli besvärande att tillmötesgå, men ingen verkar förstått kraven. Detta inkluderade t ex Skogsstyrelsen.

Bland SLUs uppgifter ingår att informera om forskningsresultat.

Huvudorsaken till att referensarealen (för taiga) är så okänd är säkert att uppgiften är svår att finna. Detta skulle inte varit fallet om SLU/artdatabanken/miljöanalysen/ levde upp till SLUs uppgift att begripligt informera om de viktigaste resultaten. I första hand måste ansvaret sökas hos artdatabanken, eftersom referensarealer är ett resultat av artdatabankens vetenskapliga analys. Visserligen ses kommunikation inte som ett huvudändamål med uppdraget att specificera vad som fordras för att skogen skall få gynnsam bevarandestatus, men detta är irrelevant. SLU skall eftersträva god och allsidig publicering, även om inte anslagsgivaren kräver det. Att

information inte skall göras lättillgänglig på sätt som avgörs inom SLU är berättigat endast i speciella fall (som uppdragsgivarens önskan). Beträffande finansiering hade det varit lätt att få med det *viktigaste* i den populära dokumentation som ändå publicerats; artdatabanken hade kunnat inkludera mer informationsspridning i uppdraget; och artdatabanken är den enhet vid SLU som får stora färskpengar. Även andra statliga aktörer som t ex Naturvårdsverk, Skogsstyrelse och länsstyrelser har ett medansvar för den bristande informationen. Men öppen forskningsinformation är ett viktigare ansvar vid ett Universitet än andra myndigheter. Information är viktigast för resultat som ligger nära praktisk implementationen, och dessutom riskerar att där mötas av bristande förståelse. Den förståeliga versionen av informationen är viktigast, när det rör resultat som får stora praktiska konsekvenser; som påverkar en väsentlig del av Sveriges landyta; som mycket konkret berör många människor; som har stor ekonomisk betydelse för staten; myndigheter; företag och privatpersoner; som utgör viktigt underlag i den nära framtiden för beslutsfattare och deras rådgivare; och som kan förutses bli en konflikthanterare på många plan. Den form som Artdatabanken spridit sina resultat om nödvändiga arealer av skogliga naturtyper har uppenbarligen *inte* hittills fyllt denna informationsuppgift!

Vänlig hälsning med hopp om ett gott liv för och i skogen

Umeå 2014-11-18 Dag Lindgren, prof emeritus SLU skogsgenetik

Mail Dag.Lindgren@slu.se telefon 090 193860 brev Marmorv 133, 90742
Umeå